

gemeente harderwijk

Sport Sociaal Veilig

de 4 ✓'s voor veiligheid praktisch uitgelegd

- ✓akkundige trainer-coaches
- ✓vertrouwenscontactpersoon (VCP) op de club
- ✓vastgestelde gedragscode
- ✓verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers

Een veilige en fijne sportvereniging is heel belangrijk voor het plezier en het welzijn van alle leden. Het zorgt ervoor dat iedereen zich welkom en gerespecteerd voelt. Jong of oud, met of zonder beperking, LHBTIQ+’er of niet; iedereen hoort erbij. Als leden zich geen zorgen maken over pesten, discriminatie of ander vervelend gedrag, kunnen ze doen waarvoor ze komen; lekker sporten, beter worden en vrienden maken. Een veilige sfeer is niet alleen goed voor de sportprestaties, maar ook voor het clubgevoel. Het helpt om leden en vrijwilligers te behouden en zorgt voor een sterke en gezonde vereniging voor de toekomst.

Een sociaal veilige sportomgeving levert een positieve bijdrage aan het plezier en welzijn van de leden. Maar hoe kom je daar? De 4 basiseisen, ook wel de 4 V’s genoemd, dragen daaraan bij:

- Vakkundige trainer-coaches
- Vertrouwenscontactpersoon (VCP) op de club
- Vastgestelde gedragscode
- Verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers.

Deze gids helpt jullie op een praktische manier aan de slag te gaan met de aanpak voor een veilige sportvereniging, zoals die is ontwikkeld door NOCNSF. Zoeken jullie meer diepgang of achtergrondinformatie? Kijk dan op de website van [NOC*NSF](#).

Verderop lees je per ‘V’ wat deze voor jullie vereniging kan betekenen. We beantwoorden de belangrijkste vragen:

- **Waarom** is dit belangrijk voor onze vereniging?
- **Hoe** pakken we dit praktisch aan?
- **Wat** vraagt dit aan tijd en inzet?

Twijfel je nog om te beginnen? Dat is niet nodig. Het invoeren van de 4 V’s kost minder tijd dan je misschien denkt. Bovendien zijn er voor veel onderdelen gunstige regelingen, waardoor de kosten voor jullie vereniging minimaal zijn.

Vragen?

Stuur een e-mail naar sport@harderwijk.nl of neemt rechtstreeks contact op met de [clubadviseur sport](#).

Vakkundige trainer-coaches

Goed opgeleide trainers zijn de sleutel tot een veilige en plezierige sportomgeving op jullie vereniging. Leden zien de trainers bij elke training en vaak ook bij de wedstrijd. Daarmee hebben ze een grote en positieve invloed op de sportervaring van ieder lid.

Een laagdrempelige en concrete stap hierin is het volgen van de e-learning '**Een Beetje Opvoeder**' (EBO). In deze e-learning komen onder andere pedagogische en didactische vaardigheden aan bod. Deze kunnen direct in de praktijk worden toegepast.

Waarom meedoen?

- Trainers en coaches binnen jullie sportvereniging dragen hiermee bij aan een veilige en plezierige sportomgeving.
- De e-learning geeft praktische tips die direct toegepast kunnen worden.
- De e-learning is gratis, dankzij subsidie van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn & Sport (VWS)
- Het vraagt een **kleine tijdsinvestering**.
- Jullie voldoen hiermee aan een van 4 basiseisen voor een sociaal veilige sportomgeving.

Wat leren trainers en coaches in de e-learning 'Een Beetje Opvoeder'?

- Hoe ze kinderen motiveren en stimuleren.
- Hoe ze ongewenst gedrag kunnen voorkomen.
- Hoe ze trainingen laten aansluiten bij leeftijd en ontwikkeling.
- Hoe ze kunnen bijdragen aan een veilige en plezierige sportomgeving.

Trainers en coaches krijgen inzicht in hun rol als opvoeder in de sport. Ze leren hoe ze zelf het goede voorbeeld geven in omgang en gedrag.

Tijdsinvestering

90 - 120 minuten.

E-learning

Klik [hier](#) en start hier de e-learning.

Aan de slag dus!

Zo werken jullie samen aan een sportvereniging waar alle jeugdleden met plezier kunnen sporten.

Vertrouwenscontactpersoon (VCP) op de club

Een veilige en vertrouwde omgeving is de basis voor sportplezier. Een vertrouwenscontactpersoon (VCP) speelt hierin een cruciale rol. Een VCP is het eerste aanspreekpunt binnen de vereniging voor iedereen die te maken heeft met grensoverschrijdend gedrag, zoals pesten, discriminatie en (seksuele) intimidatie.

Waarom een VCP aanstellen?

- Er ontstaat een veilige en open sfeer binnen de sportvereniging.
- De leden en vrijwilligers hebben een laagdrempelig aanspreekpunt bij vragen of zorgen.
- Jullie laten zien dat er geen ruimte is voor grensoverschrijdend gedrag.

Wat doet een Vertrouwenscontactpersoon?

- Biedt een luisterend oor.
- Geeft informatie over de mogelijke vervolgstappen.
- Kan doorverwijzen naar externe hulpverleners of de vertrouwenspersoon van de sportbond.
- Adviseert het bestuur (gevraagd en ongevraagd) over preventieve maatregelen.
- Is zichtbaar en benaderbaar voor alle leden van de vereniging.

De VCP behandelt de inhoud van een melding **niet zelf**, maar zorgt ervoor dat de melder de juiste weg vindt voor hulp en ondersteuning.

Tijdsinvestering en scholing

De cursus Vertrouwenscontactpersoon

Om een goede start te maken als VCP, biedt NOC*NSF een gratis basiscursus aan. De tijdsinvestering hiervoor is ongeveer **2 dagdelen**. Dit is de belangrijkste investering om goed voorbereid aan de slag te kunnen.

De rol in de praktijk

Hoeveel tijd de rol van VCP daarna kost, **hangt af van het aantal vragen of meldingen** binnen de vereniging. De praktijk leert echter dat alleen al de aanwezigheid van een goed opgeleide VCP een belangrijke preventieve werking heeft. Het zorgt voor bewustwording en een open cultuur, waardoor veel problemen worden voorkomen.

Klik [hier](#) voor meer informatie en om een VCP aan te melden voor een cursus

Zijn de cursusdata volgeboekt? Stuur een e-mail naar sport@harderwijk.nl of neemt rechtstreeks contact op met de [clubadviseur sport](#).

Aan de slag dus!

Zo werken jullie samen aan een sportvereniging waar iedereen zich veilig, welkom en gehoord voelt.

Vastgestelde gedragscode

Gezamenlijke gedragsregels vormen de basis van een veilige en plezierige sportomgeving. Met een verenigingsbrede gedragscode weet iedereen wat er van hem of haar verwacht wordt.

Waarom een verenigingsbrede gedragscode opstellen?

- Het maakt duidelijk wat gewenst gedrag is binnen de sportvereniging. En dragen daarmee bij aan het voorkomen van ongewenst gedrag.
- Het draagt bij aan een cultuur van respect en veiligheid.
- Het geeft jullie vereniging een handvat om leden aan te spreken op hun gedrag.
- Jullie laten zien dat er geen ruimte is voor grensoverschrijdend gedrag binnen de vereniging.

Wat staat er in een verenigingsbrede gedragscode?

Een gedragscode beschrijft de normen en waarden die voor iedereen binnen de vereniging gelden: sporters, trainers, coaches, bestuursleden, vrijwilligers en ouders. Denk aan afspraken over:

- Respect voor elkaar, tegenstanders en scheidsrechters.
- Het voorkomen van pesten, discriminatie en (seksuele) intimidatie.
- Verantwoord alcoholgebruik en een rook- en vape vrije sportomgeving.
- Het juiste gebruik van de accommodatie en materialen.
- Een positieve en sportieve houding op én rond het veld.

Hoe pak je het aan?

1. **Stel een werkgroep samen:** Betrek alle leden, ouders, trainers, coaches en bestuurders. Draagvlak is essentieel.
2. **Gebruik een voorbeeld:** Veel sportbonden bieden een model-gedragscode die jullie kunnen aanpassen.
3. **Maak het bekend:** Publiceer de verenigingsbrede gedragscode op de website, hang hem op in de kantine en bespreek hem tijdens de start van het seizoen met de teams, trainers, etc. En licht de gedragsregels regelmatig uit, bijvoorbeeld via social media.
4. **Borg de verenigingsbrede gedragscode:** Laat nieuwe leden en vrijwilligers (zoals trainers en coaches) de gedragscode ondertekenen als onderdeel van hun aanmelding.

En hoe verder?

5. **Houd het levend:** Bespreek de gedragscode regelmatig, bijvoorbeeld tijdens team- of trainers overleggen. Of voorafgaand aan een wedstrijd, bijvoorbeeld door middel van posters.
6. **Vat de code samen** in een paar kernwaarden om het praktisch te maken. Denk aan de kernwaarde 'respect'. Dit is een woord dat iedereen direct begrijpt en dat zich bij wedstrijden makkelijk vertaalt naar: respect voor de tegenstander, de scheidsrechter en je eigen teamgenoten. Door te focussen op zulke kernwaarden, wordt de gedragscode voor iedereen tastbaar en makkelijk te onthouden.
7. **Blijf actueel:** Een gedragscode is geen statisch document; de sport en de samenleving veranderen. Het is daarom belangrijk om de gedragsregels periodiek te evalueren:
 - **Ga in gesprek** met de meest betrokken mensen binnen de club, zoals bestuurders, trainers en andere vrijwilligers.
 - **Stel daarbij vragen als:** Sluiten de regels nog aan bij de praktijk? Wat gaat er goed en wat kan er beter?
 - **Pas de gedragscode aan** waar nodig, zodat deze relevant en effectief blijft voor jullie vereniging.

Tijdsinvestering

Het opstellen of actualiseren van een verenigingsbrede gedragscode is vaak in een paar avonden te realiseren, zeker als je een voorbeeld van jullie sportbond gebruikt of onderstaande van NOC*NSF. De meeste tijd zit in het creëren van draagvlak en de communicatie.

VOORBEELD VAN EEN GEDRAGSCODE

Onze regels voor trainers, coaches en begeleiders

Als trainer, coach of begeleider ben je een belangrijk voorbeeld voor onze sporters. Met deze regels zorgen we samen voor een veilige en fijne sportvereniging. Een plek waar iedereen met plezier kan sporten.

Jij zorgt voor een veilige en fijne plek

- **Zorg voor een goede sfeer.** Het is belangrijk dat iedereen zich prettig en veilig voelt. Respect voor elkaar is daarbij de basis.
- **Respecteer ieders grenzen.** Je hebt een voorbeeldfunctie. Ga goed om met je sporters en maak geen misbruik van je positie. Gedrag dat over de grens gaat, zoals pesten of rare opmerkingen, kan echt niet.
- **Houd rekening met privacy.** Ga netjes om met de persoonlijke informatie van je sporters. Kom niet onnodig in hun privéruimtes, zoals de kleedkamer.
- **Behandel iedereen gelijk.** Geef iedereen dezelfde aandacht en kansen. Sluit niemand buiten. Het maakt niet uit wat iemands geloof, afkomst of geaardheid is.

Jij bent een goed voorbeeld

- **Gedraag je sportief.** Wees altijd beleefd en respectvol. Tegen je eigen sporters, maar ook tegen de tegenstander en de scheidsrechter. Zo geef je het goede voorbeeld.
- **Ken de spelregels.** Zorg dat je de regels van de sport en de club kent. En pas ze eerlijk toe.
- **Geen alcohol als je coacht.** Als je een team begeleidt, drink je geen alcohol. Dat is de afspraak.

Jij bent eerlijk en betrouwbaar

- **Wees open over wie je bent.** Vertel eerlijk over je ervaring. Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hoort hierbij. Die laat zien dat je betrouwbaar bent.
- **Laat je niet omkopen.** Neem geen geld of cadeaus aan om een wedstrijd anders te laten lopen. Gebeurt dit toch? Vertel het dan meteen aan het bestuur.
- **Ga slim om met informatie.** Wed niet op wedstrijden van onze club. En geef geen informatie door die voor weddenschappen gebruikt kan worden.

Jij let goed op

- **Houd je ogen en oren open.** Zie je gedrag dat niet oké is? Negeer het niet. Jouw hulp is belangrijk om de club veilig te houden.
- **Weet wie je kan helpen.** Spreek anderen aan op de regels. Weet je niet wat je moet doen? Praat dan met het bestuur of met de Vertrouwenscontactpersoon (VCP) van de club. Zij kunnen je helpen.

Verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers

De VOG als kroon op het werk: Je kunt de VOG zien als de stap die je veiligheidsbeleid compleet maakt. Voor de landelijke regeling voor **gratis** VOG's moet jullie vereniging namelijk eerst een paar andere zaken op orde hebben:

- Een duidelijke gedragscode voor de hele vereniging.
- Een vertrouwenscontactpersoon (VCP) waar leden terecht kunnen.
- En goed geschoolde trainers en coaches.

Zijn deze punten geregeld? Dan kun je de VOG's voor jullie vrijwilligers helemaal gratis aanvragen!

Waarom zijn VOG's belangrijk?

Een veilige club begint bij de vrijwilligers. Met een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG), een bewijs van goed gedrag, weten jullie beter met wie je te maken hebt. Het is een belangrijke check voor iedereen die binnen de vereniging met jeugd of andere kwetsbare groepen werkt. Door een VOG te vragen laat je zien dat jullie veiligheid vooropstelt. Dat geeft een goed en vertrouwd gevoel aan leden en ouders.

Het invoeren van een VOG-beleid is een belangrijke beslissing voor het bestuur. Om te helpen bij deze afweging, vind je hieronder een overzicht van de belangrijkste voordelen en aandachtspunten.

Voordelen	Aandachtspunten
<ul style="list-style-type: none">• Verhoogt de veiligheid en geeft extra zekerheid binnen de club.	<ul style="list-style-type: none">• Biedt geen 100% garantie. Het is een check op relevante strafbare feiten uit het verleden, niet op gedrag waarvoor iemand niet is veroordeeld.
<ul style="list-style-type: none">• Werkt preventief en helpt onnodig risico te voorkomen.	<ul style="list-style-type: none">• Vraagt een extra tijdsinvestering, maar kan veel gedoe voorkomen.
<ul style="list-style-type: none">• Is een signaal van professionaliteit naar leden en ouders.	
<ul style="list-style-type: none">• Het is een van de basiseisen voor een sociaal veilige sportomgeving.	

Gratis VOG voor vrijwilligers

Speciaal voor sportverenigingen is er een regeling waarmee je VOG's gratis kunt aanvragen. Dit geldt voor alle vrijwilligers die werken met jeugd of kwetsbare groepen. Om deze regeling te gebruiken, heeft de vereniging eHerkenning nodig (niveau EH2+). Je kunt eHerkenning zien als de DigiD voor jullie sportvereniging.

Wat is eHerkenning?

- Vergelijkbaar met DigiD, maar dan voor organisaties.
- Je gebruikt het om veilig online zaken te regelen, zoals gratis VOG's aanvragen.
- Je kiest zelf een aanbieder. Er zijn 6 erkende aanbieders – kies wat het beste bij je vereniging past.
- De kosten (€40–€50 per jaar) kun je volledig terugkrijgen via de Compensatieregeling van de overheid. Ga hiervoor naar de website: [Compensatie eHerkenning aanvragen](#)

Stappenplan: zo regel je eHerkenning

1. Wijs een 'digitale sleutelhouder' aan

Bijvoorbeeld de penningmeester of secretaris. Deze persoon vraagt eHerkenning aan en beheert deze. Let op: de vereniging moet ingeschreven zijn bij de KvK en de sleutelhouder moet tekenbevoegd zijn.

2. Vraag eHerkenning EH2+ aan

Ga naar de website van een van de erkende aanbieders en start de aanvraag.

Z login

QuoVadis

Reconi

Digidentity

KPN

We-ID

3. Vraag de kosten terug via de RVO

Dien de factuur in via [rvo.nl](#)

4. Vraag de gratis VOG aan voor jullie vrijwilligers

Dat kan via [justis.nl](#)

Tijdsinvestering

- Per vrijwilliger ben je een paar minuten bezig met de aanvraag in de online omgeving. De ervaring leert dat je zeker 30 vrijwilligers per uur kan aanvragen.
- De aanvraag van eHerkenning duurt gemiddeld 1 tot 5 werkdagen. Een spoedprocedure: vaak binnen 1 werkdag.